

Hospodářská Besídka.

Peřada JAN JANÁK.

Péče o ssaitei telata.

V jarní době přichází nám z pravidla nejvíce krav s telaty. Jelikož v nynější době odchovávají se telata většinou uměle, připomeňme si, čeho je třeba při odchovu jich dbáti.

Narozené tele nechává se dva nebo tři dny pod kravou, aby vydojilo první její mléko (mlezivo), které je k jeho zdraví nevyhnutelným, nebo se oddělí hned, a vydojené mlezivo se mu dá vypít uměle. Ve stěvech mladého narozeného telete nalézají se vždy nějaké speklé výkaly, jež musí být bezodkladně odstraněny, nemají-li být příčinou nemoci. V mlezivu nalézají se látky, jež mládě vyčistí a uvedou ústrojí jeho do nejlepšího pořádku. Tele takové pak zdárně se vyvine a prospívá. Z příčiny té dejme teleti vždy první mléko po narození, ať již si je dobede samo, ať předložíme mu je nadojené.

Dávejme teleti mléko matky po 10 dní, načež počneme poněmáhu zaměňovati je za mléko sbírané, až konečně tekutá jeho potrava sestává ze samého mléka sbíraného. Pak počneme je přikrmovati pící zrnitou k balanzování či doplňování mléka. Zrnitým krmivem nahradí se v mléce scházející máselný tuk, jež byl oddělen. Cenný tento tuk nahradí se nejlaciněji kukuřicí, kukuřičnou tlučicí, směsí kukuřice a ovsu, anebo též rozemletými luňnými pokrutinami, jichž však nutno přikrmovati jen v dávkách malých, jelikož obsahují velkou část živiny, jež v mléce sbíraném scházejí. Zrnitá krmiva nesmí se rozhodně míchat s mlékem, nýbrž musí se předkládati zvlášť. Kdyby se míchala s mlékem, tele by je zhltilo a dostalo průjem, kdežto krmí-li se jimi zvlášť, promíchají se se slinami a jdou mláďeti k duhu.

Jakmile dosáhlo tele stáří šesti týdnů nebo dvou měsíců, přestane předkládati mu kukuřici srotovanou a dáváme mu celou. Čas telete nemá tak velké ceny, nechť si tedy šrotuje kukuřici samo. Krmme telata ve stáních, tak aby každé dostalo stejný svůj díl, a přihlížejme k tomu, aby každé svou porci pěkně vyžralo. Když jsou se zrním hotova, pustme je do pastvy nebo jim předložíme pěkně usušené vojtěškové, bojínkové nebo jetelové seno. Množství musí určití hospodář dle svého úsudku.

Mnozí dopouštějí se chyby, domnívajíce se, když telata jak náleží nepokračují, že dostávají snad málo sbíraného mléka. Následek toho je, že je přelévají mlékem do té míry, až telata dostanou svislá břicha a zakrsnou.

Každá dobrá dojnice, která stojí za to, aby chována byla k účelům mlékařským, dá dosti mléka sbíraného k uživení dvou telat. Telatům však skrmujeme jen jednu polovici, kdežto tu druhou popejme dobytku vepřovému.

Vliv vzdělávání půdy na deště.

V západních státech od řeky Missouri až po hřebeny Sierry Nevady panuje všeobecný náhled, že vzdělávání půdy má rozhodný vliv na spád deště. Má se totiž za to, že vláha následuje za pluhem a že vzděláním krajiny přivodí se i deště. To oznamují dráhy, oznamují to pozemkoví jednatelé, a farmáři, obchodníci a každý, kdo zajímá se o rozvoj země, tomu věří. Kdo by se opovážil o tom

pochybovati, byl by považován za nepřítel pokroku. Kdo v letech osmdesátých chtěl stěhovati se do Nebrasky nebo do Kansasu, rozhodně musil nauce této věřiti.

Zmíněná theorie zdála se po nějakou dobu býti podporována fakty. Když v krajinách vzdělaných zavládly deště, domnívali se farmáři, že bude po vzdělání půdy přšet všude a proto osazovali se stále dál a dále po západní Nebrascy a Kansasu, skorem až po hranice coloradeké. Na to však nadešla řada let suchých a nešťastní osadníci západní byli z větší části zatláčováni zpět, aby se uchýlili ke svým příbuzným, usazeným na východě. Následkem toho byly celé okresy opuštěny a pozemek stal se neprodejným. Statistice homesteadů bylo tak opuštěno v suchých částech Nebrasky a Kansasu, a půda, jež byla zorána, byla odnesena větry, a kde bývaly domoviny, zůstaly jen větrem vymleté jámy.

Během posledních tří deštivých let stará theorie opět se oživila, a lidé znovu počali věřiti, že deště následuje za pluhem. Možná, že byla theorie ta během let těchto opět potvrzována fakty. Ale přes to není ražno jí důvěřovati o nic více, nežli v letech osmdesátých. Deště nenásleduje za pluhem. Za mokřých let může se tak zdáti, ale tu si upamatujme, že řada let mokřých následuje vždy řada let suchých, což je tak jistým, jako že jedna vlna v moři stíhá druhou.

Vezmeme si k ruce mapu Spojených Států a položíme si na ni pravítko od Golfu Mexického přímo na sever, až k stejnému poledníku na hranicích canadských. Východně od oné čáry možno hospodařiti s bezpečností, neboť jest zde vždy dostatek deště. Západně však můžeme hospodařiti bezpečně pouze s umělým zavodňováním.

Vlhkosti ovzduchu od atlantického oceánu stále ubývá. Vlhké větry z oceánu pacifického, jež obsahují tolik vodních par, že tvoří husté mhy, když narazí na pohoří, jsou poprvé vyždímány v Sierra Nevadě, kde velká část vláhy se nad chladnými horami sráží jako deště, následkem čehož východně od pohoří tohoto je poušť. Druhá srážka vodních par udává se v pohoří Wasatch, před níž jest opět poušť, a třetí u Černých vrchů. Východně od hor těchto byla by na tisíc mil samá poušť, nebýt té okolnosti, že nemáme zde žádného pohoří, jež sráželo by vláhu, kterou přináší nám větry ze zájvu mexického. Naše deště přichází odtud.

Někdy se větry, přinášející vláhu, zatočí na západ, jako to bylo na příklad loni, když na polosuchých planinách spadlo skorem tolik vláhy, jako ve státu Iowa, ale to jsou jen případy výmínečné.

Domnívati se, že orbou změní se směr vlhkých větrů, jež vysílá nám sem zájvu mexický, bylo by pošetilostí. Pluhem však lze vláhu zachovávat, rozumným použitím pluhu lze umožniti pěstování plodin i v územích, kde by se za obvyklých způsobů vzdělávání nedánilo nic.

V polovypřáhlých krajinách západních lze pěstovati dost obstojné úrody, umíme-li s vláhou, již dostáváme, náležitě hospodařiti, tak jak se s málem hospodařiti má. Vláha se zachovává předně hlubokou orbou a pokrýváním půdy, tak abychom měli pod celou farmou jakousi zásobárnu vláhy,

kde bychom mohli vláhu zachycovati, když přijde, a udržovati. Udržujme pak půdu náležitě stlačenou s povrchem zmlénným, aby nemohla vysychati.

Člověk nemůže sice spád deště rozhojnit, ale může vláhu spadlou plnou měrou využítkovati a tak se i s menším množstvím této obejíti. Pak ovšem je též záhodno pěstovati jen takové plodiny, jež spokojí se s menším množstvím vláhy. Při opatrném farmaření může zde hospodář vypěstovati slušnou úrodu i při dvaceti a dokonce patnácti palcích deště ročně. Šetřiti vláhou je vždy snazším, nežli zbaviti se vláhy přebytkem.

Kdo stěhuje se na západ, měl by se vzdáti myšlenky, že za jeho pluhem bude následovati deště, theorie ta je pochybná. Za to však nechť naučí se s vláhou hospodařiti a šetřiti.

Hřebík prohrál bitvu.

V poslední válce stal se zvláštní případ. Velitel vyslal svého pobočníka s rozkazem, by plukovník soustředil svou sílu na levo, protože obdržel zprávu, že nepřítel tam udeří. V rychlosti neprohlédl pobočník koně a tudíž nepozoroval, že schází hřebík v jedné podkově. Kůň podkovu ztratil a nemohl na hladké půdě dobře se udržeti; nepřítel jej dohonil a pobočníka zabil, takže zpráva do rukou plukovníkových nepřišla a bitva byla ztracena. Ukazuje to, že máme dbáti maličkostí. Prohrajeme často životní boj jen proto, že nedbáme malé nevolnosti z počátku. Kdybychom hned vzali Trinerovo Léčivé Hořké Víno, vrátila by se nám chuť k jídlu, žaludek by začal pracovati, krev by se vyčistila a nemoc rychle by zmizela, dřív než by měla příležitost nás udolati. Pamatujte si, že téměř každá nemoc začíná s nechutí k jídlu, nebo slabostí. Trinerovo Léčivé Hořké Víno vyléčí každou, začnete-li s léčením v čas. Není lepšího léku na úplné vyčistění krve, v lékárnách. Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Drcené skořápky

pro drůbež všeho druhu.

Obzvlášť slepicím, mají-li býti zdravý a mají-li hodně nésti, jest zapotřebí nutně vápenité látky, které se jim dostane hojně v perleťových (oystersových) skořápkách. Tyto pak můžete obdržeti z první ruky za následující ceny:

100 liber za 75c
300 lb. za \$1.95
500 lb. za \$2.75

Zvláštní cena pro obchodníky.
281f J. J. NÁMĚSTEK,
1211 So. 13th St., Omaha, Neb.

Prodá se pěkná farma

o 20 akrech s pěknými výstavnostmi ve výletním městečku Algonquin, McHenry Co., Ill., 40 mil od Chicaga. Nové stavby; dům o jednom poschodí 28x46 st., dvě sítě 24x40 st. a 16x20 st., cementový sklep, podezdívky, artéská voda, ovocný sad, vinice, pastva, lesík a 16 akrů pole. Cena \$5300. Polovice hotové, ostatní dle úmluvy. Podrobnosti sdělí Jan Janák, 1193 So. Spaulding ave., Chicago, Ill. 311f

Hudební nástroje

Zaslám zdarma moje krásné ilustrované ceníky hudebních nástrojů Kránská piana, organy, foukací nástroje, housle, pravé české harmoniky, koncertiny a j. Nejnižší ceny.

Výhradní jednatel V. F. Červený a Synové světoznámých hudebních nástrojů. Pište hned.

LOUIS VITÁK,

195 Wabash Ave., Chicago, Ill.

Předplatte se na Pokrok pouze \$1 ročně.

JOHN LINDER velkoobchodník lihovinami

... má na skladě ...

výtečná stará importovaná i domácí vína, kořalky a likéry

zvlášť ale proslulou z r. 1881 O. F. C. & J. S. Taylor.

Za jakost všeho zboží se ručí.

Rock Island System

Kalifornie

Některá praví, že není na světě místa tak krásného k obývání jako Kalifornie. Starší lidé obzvlášť libují si v teplém, klidném vzduchu; v modré obloze; jemném, solném vzduchu mořském. Mnozí jdou do Kalifornie na předpis lékařský, aby se léčili podnebí.

Osobní průvod

cestujících v turistických spacích vozech jest význačnou předností Rock Island dráhy, jež se velice zamlouvá těm, již nejsou zvyklí cestovati. Všech svízelných jste ušetřeni — pečlivě jste obslouženi — a, cestujete šetrně.

Snížené ceny po Rock Island, každodenně od 1. března do 15. května. Pište si o brožury a jakoukoliv potřebnou informaci

F. P. Rutherford, D. P. A.

1323 Farnam St., Omaha, Neb.

“Následujte vlajku”

Železniční a přeplavní lístky

na všechny dráhy do a ze všech částí Evropy. Taktéž lístky denně v prodeji po dráze Wabash do mnohých míst na jihu i jihovýchodu

za ceny velmi snížené.

Pro úplné informace ohledně cen, jízdného řádu zajděte si do místní úřadovny Wabash dráhy, 1601 Farnam ul., nebo si dopište na

26

HARRY E. MOORES, G. A. P. D., Omaha, Neb.

Muž, kterýž hledá

stále příležitost k zlepšení svých poměrů, jest mužem, kterýž jednou docílí svého účelu. Jestliže se muž ten obrátí na

Chicago, Milwaukee & St. Paul R'y

obdrží takovou zprávu ohledně pozemků, ležících na této dráze aneb k ní sáhajících, že mu přispěje v honbě jeho za štěstím a blahobytem. Adresa

F. A. NASH, Gen'l Western Agt., 1524 Farnam St.

OMAHA, NEB.